Издавачка делатност Народне библиотеке Смедерево

Јелена Јеремић
Биљана Живановић

Поред бројних активности из оквира основне библиотечко-информационе делатности које подразумевају прикупљање, обраду, заштиту, чување, представљање и давање на коришћење већ постојећих облика и јединица библиотечке грађе и извора, на начин како је то предвиђено одредбама *Закона о библиотечко-информационој делатности*[30], библиотеке различитих типова се, у оквиру своје издавачке делатности, баве и креирањем и публиковањем разноврсних нових садржаја. Значај ове делатности библиотека огледа се најпре у специфичним садржајима које оне, као носиоци културног напретка и очувања културне баштине у својим срединама, у својим издањима стављају локалној и широј јавности на увид. Основни циљеви издавачке делатности јавних библиотека су афирмисање завичаја и његових културних вредности, очување завичајне баштине, подстицање стваралаштва завичајних аутора, популарисање књиге и читања код различитих категорија корисника, као и презентовање садржине њихових фондова, и стручно усавршавање и научно информисање библиотечко-информационих стручњака.[31]

Народна библиотека Смедерево, као једна од успешнијих установа у библиотечкој мрежи јавних библиотека Србије, овом сегменту своје делатности поклања посебну пажњу. Објављивање тематски и жанровски разноврсних монографских публикација и часописа за књижевност, уметност и друштвена питања *Mons Aureus* сматра се важним сегментом њеног рада који на најбољи начин доприноси креирању идентитета установе и одређивању њеног места у локалном и националном културном миљеу.

Прва публикација у издању Народне библиотеке Смедерево, *Народна библиотека*, објављена је 1967. године, са циљем да пружи читаоцима основне податке о историјату ове установе, њеној организацији, фондовима и услугама које се пружају корисницима. Од тада се издавачка делатност у смедеревској библиотеци обавља континуирано, са мањим или већим интензитетом, у зависности од финансијских, кадровских, стручних и осталих околности, а може се говорити и о расту нивоа квалитета публикација које ова библиотека потписује као издавач.

Од 2003. године активности на пољу издаваштва су интензивиране што је уродило објављивањем завидног броја квалитетних, разноврсних публикација. У периоду од 1967. до 2015. године објављено је 137 публикација, од којих 128 монографских публикација, 1 електронско издање, 1 серијска публикација и 7 јединица некњижне грађе. Целокупна грађа објављена до 2014. године сабрана је у анотираној библиографији *Издавачка делатност Народне библиотеке Смедерево (1967–2014)*.

[30] Министарство културе и информисања Републике Србије, *Закон о библиотечко-информационој делатности* (Београд: Сл. Гласник РС , бр. 52/11) http://www.kultura.gov.rs/cyr/dokumenti/propisi-iz-oblasti-kulture/-zakon-o-bibliotecko-informacionoj-delatnosti

[31] Биљана Живановић и Јелена Јеремић, *Издавачка делатност Народне библиотеке Смедерево : (1967-2014) : анотирана библиографија* (Смедерево Народна библиотека Смедерево, 2015), 15-18.

Публикације у издању Народне библиотеке Смедерево садржински, тематски и жанровски припадају различитим областима. Преовлађује лепа књижевност, али је заступљена и књижевна критика, теорија књижевности, историографија, културна историја, етнологија, теологија, стваралаштво за децу, стручна литература. Неке публикације су издате у суиздаваштву са другим издавачима или установама културе.

Профил аутора ових публикација такође указује на њихову разноликост и широк спектар тема и области које покривају. Аутори издања смедеревске библиотеке су универзитетски професори, доктори наука, врхунски стручњаци у различитим научним и стручним областима и дисциплинама, реномирани књижевни ствараоци, али и завичајни писци почетници, па чак и ученици средњих и основних школа.

Између осталих, у издању Библиотеке књиге су објавили: др Леонтије Павловић, др Славко Домазет, Танасије Младеновић, Жика Лазић, Милосав Мирковић, Милорад Илић, Милорад Милановић, Милосав Славко Пешић, Горан Ђорђевић, Томислав Стевановић, Благоје Радосављевић, Мошо Одаловић, др Србољуб Живановић, др Радомир Животић, др Добривоје Станојевић, др Радомир Милошевић, др Млађан Цуњак, др Жељко Ђурић, др Слободан Миладиновић, Бранко Дукић, Миомирка Нешић... Посебно место припада стручним библиотечким радницима који имају прилику да на овај начин презентују фондове и посебне активности Библиотеке.

Како би профилисала своју издавачку делатност и своја издања учинила препознатљивијим, смедеревска библиотека је покренула 13 едиција у којима излазе публикације сродне по садржини коју доносе: *Школска библиотека*; *Библиотека ,Расади'*; *Библиотека ,Трагови'*; *Библиотека ,Траг у времену'*; *Библиотека ,Логостих'*; *Библиотека ,Клинци Писци'*; *Едиција ,Библиографије'*; *Библиотека ,Етнографски записи'*; *Библиотека ,Осветљење'*; *Библиотека ,Завештање'*; *Библиотека ,Савремена проза'*; *Библиотека ,Афоризми'*; *Стиховизија*. Неке публикације издате су као *Посебно издање*.

Посебно место у издавачкој делатности Народне библиотеке Смедерево заузима часопис за књижевност, уметност и друштвена питања *Mons Aureus*. Покренут 2003. године, овај часопис је веома брзо по оснивању заузео значајно место на књижевном, уметничком и општем културном пољу и превазишао оквире завичајног и регионалног. Часопис излази четири пута годишње, а доступан је и у електронској форми[32]. У њему се објављују остварења најистакнутијих завичајних и еминентних српских и иностраних аутора из различитих области стваралаштва. До сада је објављено 50 бројева. По објављеном 40. броју, приређена је *Библиографија часописа Mons Aureus*.

Публикације чији је издавач Народна библиотека Смедерево добро су оцењене у стручним круговима, а наилазе и на задовољавајући пријем код читалачке публике различитих категорија. Многе од њих носе снажан печат времена у коме су настале, те тако имају и одлике документарне грађе, посебно значајне за истраживања завичајне проблематике. Нека од издања смедеревске библиотеке била су предмет откупа Министарства културе и информисања Републике Србије.

[32] http://www.biblioteka-smederevo.org.rs/node/16